

Јавно предузеће
„Палић-Лудаш“

**Извештај о остваривању Програма
управљања
Специјалног резервата природе
“Селевењске пустаре”
за 2015. годину**

Специјални резерват природе "Селевењске пустаре"

ИЗВЕШТАЈ

о остваривању Програма управљања за 2015. годину

УВОД

Главни циљеви и задаци

Дефинисани су Планом управљања СРП „Селевењске пустаре“ 2012-2021 (Сагласност Министарства природних ресурса, рударства и просторног планирања бр. 353-02-936/2012-03) и Годишњим програмом управљања СРП „Селевењске пустаре“ за 2015. годину (Сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине бр. 353-02-1811/2014-17).

- Ревизија заштићеног подручја уз иновирање просторног концепта заштите (повезивање субјединица Резервата еколошким коридорима и новим будућим заштићеним подручјем у општини Кањижа).
То је активност Покрајинског завода за заштиту природе и управљач пружа стручну и теренску подршку у процесу израде Студије са предлогом ревизије заштите.
- Развијање и унапређивање чуварске службе.
Континуирано развијање и унапређење чуварске службе кроз потребно опремање (теренско возило, делови униформе), полагање стручног испита, додатну едукацију чувара (административни и технички аспекти бележења догађања на терену, картографске обуке, обуке у препознавању заштићених врста) коју реализује стручна служба.
- Приоритетне мере активне заштите природе и ревитализација угрожених станишта строго заштићених врста (локалитети у субјединицама *Селевењска шума* – чишћење и одржавање чистина - станишта црвене стежице (*Alkanna tinctoria*), пешчарске перунике (*Iris arenaria*) и шарене перунике (*Iris variegata*), мразовца (*Colchicum arenarium*) - од зарастања, заштита угрожених вста као нпр. модроврана (*Coracias garrulus*), грабљивица, утина (*Asio otus*) – кроз сарадњу са Удружењем љубитеља природе „Riparia“; локалитети *Воловски пашњак*, *Дегелица* и *Лофеј* ревитализација влажних ливада организацијом и реализациом кошења и сузбијања трске у сарадњи са локалним становништвом) као наставак вишегодишњих активности.
- Наставак и успостављање нове сарадње са корисницима подручја - локалним становништвом и локалном самоуправом у Кањижи у одрживом коришћењу простора Резервата кроз рад чуварске и стручне службе (пољопривредно земљиште, поштовање услова заштите природе).
- Наставак развијања базе података у функцији управљања, коришћења и праћења стања у циљу дефинисања програма активне заштите и бољег очувања заштићеног подручја уз развијање ГИС кроз пројекат Града Суботице.
- Развијање даљих облика презентације природних вредности подручја, едукативних, рекреативних, еко и етно туристичких садржаја уз даље уређивање Визиторског центра Лудаш, као централне тачке за посетиоце заштићених подручја у региону Суботице (завршетак техничког пријема, реиздавање

екотуристичке карте, израда нових изложбених сегмената, одржавање и потребне поправке посетилачке стазе „Селевењска шума – Лофеј“).

Главни резултати

Реализација наведених група задатака се одвијала континуирано, али само делимично. Имајући у виду да су то активности које управљач спроводи током целе године и то у оквиру вишегодишњег периода, очекујемо наставак реализације и заокруживање задатака и у наредним годишњим циклусима. Додатно, због недостатка средстава неке од планираних активности уопште се нису реализоване односно реализоване су друге активности на основу других извора финансирања, конкурса итд..

И даље је приметан исти тренд у реализацији активности – најмање се радило на ревизији заштићеног подручја у смислу конкретизације просторног концепта заштите, јер надлежни Покрајински завод за заштиту природе још ради на овоме. Управљач је био активан на терену у вези са овом групом задатка – појачан је мониторинг и праћење стања, а све у циљу успостављања функционалних еколошких коридора у Резервату.

Такође је уочљив тренд побољшања у делу који се односи на увођење традиционалних видова коришћења заштићеног подручја, а у циљу смањења деградационих процеса и истовремено развоја одрживог коришћења (кошење, испаша, сеча трске). Успостављен је систем који се базира на укључивању локалног становништва у реализацији активних мера као виду традиционалног коришћења делова заштићеног подручја (углавном се то односи на испашу, кошење и традиционалне начине сече трске).

У функцији колаборативног управљања, настављена је сарадња са општином Кањижа у вези питања из пољопривреде (закуп и лицитације пољопривредног земљишта у Резервату) и пољочуварске службе, али у мањем обиму. Са Градом Суботица је реализована успешна сарадња у вези питања из пољопривреде (закуп и лицитације пољопривредног земљишта у Резервату које припада Граду Суботица) и услова заштите природе.

База података која обједињује чување, активне мере заштите и мониторинг стања популација заштићених и строго заштићених таксона се развија у један систем који значајно олакшава рад управљача на заштићеном подручју и свих субјеката који су у директној, или индиректној вези.

Услови рада

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на пет заштићених подручја у региону Суботице, а једно од њих је и СРП „Селевењске пустаре“. Основна делатност Предузећа је заштита природе.

Сектор заштите природе у Јавном предузећу „Палић-Лудаш“ организован је у функцији обављања управљачких послова на заштићеним подручјима. Стручна служба задужена је за планирање, програмирање, праћење стања, извештавање и стручни и организациони надзор над радом чуварске службе. Чуварска служба обавља послове чувања, праћења стања и активних мера заштите. У оквиру Стручне службе се такође обављају послови сарадње са корисницима и власницима парцела у заштићеном подручју. Обављају се и послови презентације и развоја едукативних садржаја и сарадње са локалним становништвом.

Активности на опремању Визиторског центра Лудаш у Хајдукову, који је поред пријема посетилаца и едукације и у функцији радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици одвијају се у континуитету. Процедура техничког пријема се приводи крају, како би објекат почео да функционише у потпуности.

Служба за заједничке послове Јавног предузећа „Палић-Лудаш“ (са седиштем на Палићу) обавља опште послове (менаџмент, рачуноводство, набавке).

Одласком једног стручног сарадника у пензију, тренутно у Сектору заштите природе је запослено 9 људи, од којих су 2 са ВСС, 2 са ВШС, 3 са ССС а 2 су НСС.

Делатност Сектора заштите природе се финансира преко наменских средстава из буџета Града Суботице, и путем конкурса за суфинансирање Покрајине и Републике. Едукативни и екотуристички програми су још у развоју.

Разлози због којих се програм и остварени резултати евентуално разликују

С обзиром да су средства потраживана кроз суфинансирање за реализацију Програма управљања већа од износа који је на крају добијен, (а да при томе, у складу са делатношћу, не постоје други извори прихода), јасно је да су сви задаци и циљеви реализовани у ограниченом обиму, али у функцији континуитета свих послова.

Имајући у виду да Јавно предузеће “Палић –Лудаш” поред СРП „Селевњске пустаре“ управља са још четири заштићена подручја (око 7500 ha) постојећа кадровска структура није задовољавајућа (недовољан број стручних сарадника потребних профила и чувара са адекватном стручном спремом) и то отежава рад у сектору, односно реализацију годишњих програма управљања заштићеним подручјима.

ИЗВРШЕЊЕ ПОСЛОВА

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

1.1. Чување

1.1.1. Начин рада чуварске службе

Чување и надзор у СРП „Селевњске пустаре“ је континуирани задатак у циљу превентивне заштите природних вредности и њихових станишта. Спроводио га је један чувар у сарадњи са осталим корисницима простора и у координацији са њиховим чуварским службама:

- Пољочуварска служба општине Кањижа (више извршилаца)
- Ловочувар Удружења ловаца Кањижа – Ловачко друштво „Хоргош”.

Чувар заштићеног подручја је током године надгледао спровођење режима заштите природних вредности, намену и коришћење површина од стране свих корисника простора као и посетилаца „Селевњске пустаре”. О свим предузетим мерама и променама насталим у Резервату чувар је извештавао континуирано кроз теренски дневник. Стручна служба је континуирано пратила стање, обавештавала кориснике о неопходности заустављања започете активности која није у складу са мерама заштите.

Настављено је са системским праћењем спровођења услова заштите природе у сарадњи са инспекцијом (16 контрола).

Рад чуварске службе је делом суфинансиран средствима Министарства пољопривреде и заштите животне средине по уговору број 401-00-1090/2015-17 (плата) а делом средствима града Суботице.

Настављено је са радом на интерактивној бази података за сва заштићена подручја којима управља ЈП “Палић-Лудаш”. Показало се да се основни циљеви успостављања базе – повећана ефикасност праћења делатности чуварске службе, као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака, успешно реализују.

Чувар на заштићеном подручју Специјални резерват природе „Селевењске пустаре“ – Криштоф Асталош – је у јунском испитном року (10.06.2015. године) положио испит за чувара заштићеног подручја. Међутим поменути чувар од 31. октобра 2015. године више не ради код управљача, а нови чувар – Саша Вујић – (запослен код управљача од 1. новембра 2015. године) полагаће стручни испит у законском року.

Током 2015. године, стручна служба управљача је континуирано радила на пословима управљања заштићеним подручјем кроз: израду Програма управљања за 2015. годину, извештаја о остваривању програма управљања за 2015. годину, израду пројеката мера активне заштите (ревитализација станишта у Селевењској шуми, кошење у II степену) и програма динамике активности на управљању популацијама строго заштићених врста (модроврана и друге заштићене и строго заштићене врсте).

Рад стручне службе је делом суфинансиран средствима Министарства пољопривреде и заштите животне средине по уговору број 401-00-1090/2015-17 (плата) а делом средствима града Суботице.

1.1.2. Опремљеност

Захваљујући пројекту, 04SER02/01/002 из Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије 2008. године када је набављен део неопходне опреме (зграда, 1 теренско возило, опрема за чуваре, део информатичке опреме) створена је основа на којој се може развијати даље унапређивање управљања заштићеним подручјем.

2015. године набављена је опрема – теренско возило (Great Wall) за потребе обиласка терена и чувања заштићеног подручја. Куповина возила је реализована из средстава Града Суботице (Уговор број: П-00-401-1037/2015).

Реализована је набавка резервних делова за теренских возила (чамаца, мотора, аутомобила), трошкови регистрације, атест за гас и трошкови горива за рад чуварске службе што је суфинансирано кроз Уговор са Градом Суботица – Суфинансирање годишњег програма управљања заштићеним подручјем Парк природе „Палић“ за 2015. годину (Уговор број: П-401-301/2015).

Реализована је набавка телекомуникационе опреме – мобилни телефони кроз уговор са Градом Суботица – Суфинансирање годишњег програма управљања заштићеним подручјем Парк природе „Палић“ за 2015. годину (број П-401-1174/2015).

Обављена је набавка дела униформе за чуварску службу (теренске ципеле) кроз суфинансирање Активности управљања заштићеним подручјем Споменик природе „Стабла храста лужњака на Палићу“ у 2015 години (уговор Град Суботица).

1.1.3. Обука

Настављена је обука чувара ради примене прописа у складу са Законом о заштити природе (посебно Правилником о полагању стручног испита за чувара заштићеног подручја („Службени гласник Републике Србије“ број 117/2014). Обуку је реализовала стручна служба управљача у оквиру свог редовног посла.

Током године је наша чуварска служба у више наврата учествовала у обуци и теренском раду чуварске службе Националног парка „Кишкуншаг“ (Мађарска). Теме у оквиру обуке су се делом односиле на рад на терену – вођење теренских белешки и поступање са прекршиоцима на терену и делом на ревитализацију влажних и сувих ливада са испашом стоке (воденим бивоном и сивом говечетом).

1.2. Одржавање

1.2.1. Управљање отпадом

Спроводиле су се уобичајене активности на одржавању реда и чистоће на одређеним локацијама: код Шумске куће (периодично током године) и дуж едукативних стаза. Ове активности (организовање, сакупљање и одношење) реализовала је чуварска служба током редовних обиласка терена и повремено, кроз организоване активности са локалним становништвом.

Редовно одржавање реда и чистоће се реализовала сопственим ресурсима.

Морамо посебно напоменути да због кретања и боравка миграната у заштићеним подручјима према Републици Мађарској (ПИО „Суботчка пешчара“ и СРП „Селевењске пустаре“) појавила се потреба санирања штете која се настала на стаништима природних реткости услед боравка великог броја људи у дужем периоду (5 месеци). Након смањења притисака миграната, у септембру (допис 562/2015 од 18.09.2015. године) од надлежног Министарства је тражена додела ванредних средстава за потребе санације терена, нажалост на захтев је добијено негативно решење (допис 401-00-3394/2015-17 од 01.10.2015. године). Сходно томе санацију поменутих подручја планираћемо у програмима за 2016. годину, и надамо се да неће бити великих негативних последица што се тиче природних реткости.

1.2.2. Одржавање постојећег мобилијара

Током године нису биле активности на поправци (замена носача, лакирање, фарбање) едукативних табли, канти и осматрачница дуж едукативних стаза. Будући да је октобар, до краја године је планирана замена и поправка.

1.2.3. Обележавање

До краја 2015. године, у склопу пројекта „Унапређење стања Специјалног резервата Селевењске пустаре“ реализоваће се израда и постављање 20 табли за обележавање заштићеног подручја и израда и постављање 20 табли озабрани присуства. Пројекат суфинансира Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштите животне средине.

1.2.3 Заснивање и успостављање базе података (катастар, ГИС и др.)

Настављено је са уносом података у базу која се односи на спровођење режима и мера заштите и унапређивања RangerOffice2015 (унапређени софтвер “SuPaLuSe Ranger LandCruiser 2011 MiBeSoft”). У циљу ефикаснијег праћења делатности чуварске службе као и адекватног планирања обиласка терена и извршења осталих радних задатака, наставила је са радом и база података за сва заштићена подручја којима управља ЈП “Палић-Лудаш” у виду чувања свих релевантних података (база локација, база фотографија).

База је допуњена великим бројем фотографија заштићеног подручја, ретких и угрожених врста, као и фотографијама које се односе на недозвољене активности у резервату (конкретних елемената за пријаву надлежној Инспекцији није било). ГПС - опрема, којом Управљач располаже, је повећала квалитет постојеће базе података, јер се сада, осим фотографија, запажања и других релевантних података, уносе и тачне географске координате места на коме се налази популације ретких врста, као и величина популације и њен просторни распоред. Настављена је пракса повезивања

теренских белешки чувара (теренски дневник), теренске пријаве, пријаве Инспекцији, фотографија недозвољене активности и тачних координата места (степен заштите) на ком се десила предметна недозвољена активност у једну целину. Показало се да то значајно повећава квалитет рада и убрзава ток процедуре. Проблем за унапређивање ове функције је свакако недовољан број обучених чувара одговарајуће стручне спреме, недовољног броја стручног људства за обраду ових података и недовољна густина излазака на терену функцији мониторинга.

База се показала као врло корисна, с обзиром да су сви елементи који су нам неопходни за припрему реализације одлуке о накнадама, унети. Конкретно – сви релевантни подаци који су потребни за наплату код различитих субјеката су квантификовани (електроводови, телефонска инфраструктура, водопривредни објекти, гасовод).

Настављени су информатички радови у оквиру Географско-Информационог Система (GIS). Настављено је са прикупљањем и усклађивањем потребних елемената система (рачунари, картографија, катастарски подаци и пратеће информације). Кроз сарадњу са Националним парком „Кишкуншаг“ чуварска и стручна служба је добила велику подршку (у смислу активности на терену и са програмима).

Активности су реализоване из сопствених ресурса.

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

- Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица води податке о непокретним културним добрима и евидентираним добрима на подручју и прописао је мере за њихову заштиту. Током 2015. године није било активности осим надзора чуварске службе.
- У вези планираног пројекта који би се надовезао на већ постојеће резултате прекограничног пројекта Републике Србије и Републике Мађарске – IPA пројекат CULT-NAT HERIT под називом „Откривање заједничког културног и природног наслеђа у пограничном региону Мађарска – Србија“ (HUSRB/1203/212/117) у 2015. години није било никаквих активности.

3. Управљање природним ресурсима

1) Мониторинг – праћење стања

Одвија се мониторинг станишта заштићених и строго заштићених врста. Предмет мониторинга у СРП "Селевењске пустаре" су већином птице (36 таксона) и знатно мањи број биљних таксона (4), сисара (3 таксона), рибе (1 таксон), гмизавци (1 таксон) - према *Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива*.

Мониторинг обавља чувар водич приликом редовних обилазака терена и стручни сарадник у сезонским периодима. Подаци се уносе у базу података. Настављено је бележење локације значајних популација ГПС уређајима.

Током године се са Националним праком „Кишкуншаг“ из Мађарске радило на успостављању униформног система мониторинга у смислу појачаног праћења стања таксона који се у Мађарској налазе на листи Natura 2000 врста. Утврђене су значајне

врсте које се налазе са обе стране границе и направљен је план и динамика праћења популација наведених врста. У Србији још увек не постоји јединствена листа Natura 2000 врста, али ми очекујемо да ће велики број врста које смо дефинисали ући на будућу листу. У случају да, ипак, неке врсте не уђу – свакако ћемо имати податке о врстама које се налазе на листи заштићених и строго заштићених врста - *Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива*.

Rbr.	Naziv	Narodni naziv (srpski)	IUCN
1	<i>Astragalus dasyanthus</i>	kozinač	
2	<i>Centaurea sadlerana</i>	zečina, kozja brada	
3	<i>Cirsium brachycephalum</i>	kratkoglavica palamida	Least Concern - LC
4	<i>Colchium arenarium</i>	peščarski mrazovac	Least Concern - LC
5	<i>Iris arenaria</i>	peščarska perunika	
6	<i>Plantago schwarzenbergiana</i>	Švarcenbergova bokvica	
7	<i>Sedum hillebrandtii</i>	panonski jarić	
8	<i>Taraxacum serotinum</i>		
Insecta			
1	<i>Colias myrmidone</i>		
2	<i>Isophya costata</i>		
3	<i>Lycaena dispar rutila</i>		
4	<i>Maculinea (Phengaris) teleius</i>	močvarni mravnik	Near Threatened - NT
Ihtiofauna			
1	<i>Misgurnus fossilis</i>	čikov	Least Concern - LC
Batrahofauna			
1	<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	Least Concern - LC
2	<i>Pelobates fuscus</i>	žaba češnjača	Least Concern - LC
3	<i>Rana dalmatina</i>	šumska žaba	Least Concern - LC
4	<i>Triturus dobrogicus</i>	podunavski mrmoljak	Near Threatened - NT
Herpetofauna			
1	<i>Emys orbicularis</i>	barska kornjača	Lower Risk/near threatened - LR/NT
Ornitofauna			
1	<i>Alauda arvensis</i>	poljska ševa	Least Concern - LC
2	<i>Anthus campestris</i>	stepska trepteljka	Least Concern - LC
3	<i>Athene noctua</i>	kukumavka	Least Concern - LC
4	<i>Circus pygargus</i>	eja livadarka	Least Concern - LC
5	<i>Coracias garrulus</i>	modrovrana - zlatovrana	Near Threatened - NT
6	<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica	Least Concern - LC
7	<i>Falco tinnunculus</i>	vetruška	Least Concern - LC
8	<i>Falco vespertinus</i>	siva vetruška	Near Threatened - NT
9	<i>Hirundo rustica</i>	seoska lasta	Least Concern - LC
10	<i>Jynx torquilla</i>	vijoglava	Least Concern - LC
11	<i>Lanius collurio</i>	rusi svračak	Least Concern - LC
12	<i>Lanius minor</i>	sivi svračak	Least Concern - LC
13	<i>Merops apiaster</i>	pčelarica	Least Concern - LC

14	<i>Oenanthe oenanthe</i>	obična beloguzа	Least Concern - LC
15	<i>Perdix perdix</i>	jarebica	Least Concern - LC
16	<i>Riparia riparia</i>	bregunica	Least Concern - LC
17	<i>Tringa totanus</i>	crvenonogi sprudnik	Least Concern - LC
18	<i>Upupa epops</i>	pupavac	Least Concern - LC
19	<i>Vanellus vanellus</i>	vivak	Least Concern - LC
	Teriofauna		
1	<i>Apodemus agrarius</i>	prugasti miš	Least Concern - LC
2	<i>Cricetus cricetus</i>	hrčak	Least Concern - LC
3	<i>Erinaceus europaeus</i>	jež	Least Concern - LC
4	<i>Lutra lutra</i>	vidra	Near Threatened - NT
5	<i>Musccardinus avellanarius</i>	puh lešnikar	Least Concern - LC
6	<i>Mustela eversmanii</i>	stepski tvor	Least Concern - LC
7	<i>Nannopalax leucodon</i>	slepo kuče	Data Deficient - DD
8	<i>Plecotus austriacus</i>	ljiljak	Least Concern - LC
9	<i>Sicista subtilis</i>	stepski skočimiš	Least Concern - LC
10	<i>Spermophilus citellus</i>	evropska tekunica	Vulnerable - VU

Активности су се финансирале из сопствених ресурса.

Настављена су истраживања на распрострањењу врсте *Phengaris teleius* и на подручју СРП "Селевењске пустаре" у оквиру израде докторске дисертације на студијама биологије у Крагујевцу Милоша Поповића чији део су и подаци из мониторинга. Са истраживачем разговарано о могућој организацији стручне конференције о влажним ливадама и заштићеним врстама везаним за њих, у склопу Natura 2000.

2) Реинтродукција и реколонизација

У сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia” настављене су активности на програму “Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини” - током године нису постављене нове вештачке дупље (кућице), само су евидентирани гнездећи парови модровране на подручју Резервата. Удружење „Riparia“ ове активности финансира кроз своје пројекте. Управљач учествује кроз надзор чуварске службе и пратњу на терену и кроз надзор активности од стране стручне службе.

Локалитет на ком су током 2013. године успостављени услови за гнежђење пчеларице (*Merops apiaster*) и ласте брегунице (*Riparia riparia*) - Лофеј – лесни одсек - се и ове године одржавало и пратило се успостављање гнездилишне популације.

Активности су се финансирале већем делом из сопствених средстава Удружења, а малим делом и сопствених ресурса.

3) Рекултивација

До сада на подручју није било активне рекултивације.

Планирало се током 2015. године припреми Програм коришћења тршћака, у ком би било обрађени и поједини локалитети овог заштићеног подручја. За наведени програм су прибављени услови заштите природе (број 03-93/3 од 06.03.2015.). Услови заштите природе предвиде израду комплексног програма коришћења тршћака на СРП „Лудашко језеро“, СРП „Селевењске пустаре“ и ПП „Палић“ за период 2015-2019. Условима је предвиђено, поред осталих, снимање стања тршћака (и акватичних и копнених), одређивање микростаништа природних реткости унутар тих тршћацима, комуникација са члановима локалне заједнице и сл., и због тога израда поменутог програма још није стигао до краја.

Активности су се финансирале из сопствених ресурси.

4) Ревитализација и мере активне заштите

Континуирана ревитализација се одвија на локалитету станишта влажних ливадза (Лофеј, Траћик 1 ha). Реализује се спровођењем активних мера заштите кошењем ливада, кошењем тршћака у току зиме и током вегетације. Активне мере организује и контролише чуварска служба управљача, а делом се реализује у сарадњи са локалним становништвом.

Мере активне заштите спроводе се током целе године и у складу са Условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе а према појекту “Унапређење стања и презентација СРП Селевењске пустаре” (Решење о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе број 03-906/2 од 13.06.2014. године):

- Сузбијање ивазивних алохтоних врста (циганско перје, кисело дрво) –локалитет Селевењска шума (одељење 3/чистина 3, одсек ц,е и одељење 2/чистина 1,2, одсек а,б)

Радове је обављала чуварска служба, локално становништво, трећа лица и учесници међународног волонтерског радног кампа.

Активност је суфинансирана средствима Покрајинског секретаријата за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, уговор бр. 130-401-3684/2015-04.

Спроводиле су се и даље мере заштите орнитофауне (постављање дупљи, зимска исхрана, одржавање мира у Резервату током репродукције и миграције). Ове активности се реализују кроз сарадњу и програме Удружења љубитеља природе „Riparia“.

5) Пројекти и програми у области шумарства

Иако је Селевењска шума са површином од 85,15 ha друштвено/државно власништво, корисник и даље не постоји, јер општина Кањижа није одредила корисника. Посебна шумска основа је истекла са крајем 2010. године.

Управљач у циљу активне заштите станишта заштићених врста, што су углавном биљне врсте пешчарских станишта на чистинама унутар шуме, обавља одређене активности чишћења да станишта не обрасту дрвенстим врстама, углавном неаутохтоних врста (кисело дрво, копривић, багрем) кроз организовање сакупљања грађевине и чишћења подраста на одређеним површинама. Активност у периоду децембар - јануар спроводи локално становништво под надзором чувара.

6) Пројекти и програми у области ловства

Лов је на подручју СРП „Селевењске пустаре“ забрањен. Током године је у више наврата стручна и чуварска служба управљача комуницирала са Ловачким удружењем Суботице које делује на подручју заштитне зоне резервата. Уочене су значајне неправилности – храњење дивљачи на стаништима заштићених и строго заштићених врста (у оквиру заштићеног подручја), постављање осматрачница (ловачких чека) на самој граници резервата са погледом на заштићено подручје. Будући да није могло тачно да се установи ко је починилац, комуникација је ишла само у форми обавештавања ловачком удружењу.

7) Пројекти и програми у области рибарства

Током 2015. године и на СРП „Селевењске пустаре“ су евидентиране све постојеће риболовне воде и покренута је процедура, у складу са Законом о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС, бр. 128/2014) проширења Рибарског подручја „Палић-Киреш-Лудаш“ риболовним водама и са подручја СРП „Селевењске пустаре“. На седници Надзорног одбора ЈП „Палић-Лудаш“ која је одржана 27.10.2015. донета је одлука о усвајању *Предлога Одлуке о ревизији граница Рибарског подручја „Палић-Киреш-Лудаш“ на заштићеним подручјима СРП „Лудашко језеро“, СРП „Селевењске пустаре“, ПИО „Суботичка пеишчара“ и ПП „Палић“ (број 626/2015 од 27.10.2015. године)*. Одлука је послата на давање сагласности Министарства пољопривреде и заштите животне средине (допис број 642/2015 од 30.10.2015. године).

Јавно предузеће „Палић – Лудаш“ располаже рибочуварском службом и службом чувара заштићеног подручја на заштићеним подручјима, која обавља послове надзора и чувања на територији Рибарског подручја „Палић – Киреш – Лудаш“.

8) Пројекти и програми у области пољопривреде

Део Резервата који припада општини Суботица, Лофеј, је већином државно пољопривредно земљиште. Део ових површина је био предмет издавања у закуп током последње три године (укључујући и текућу, 2014. годину) - (ливаде под II и III степеном заштите). Комисија за израду Програма уређења пољопривредног земљишта града Суботице (управљач нема свог представника у раду Комисије) је у припреми Програма за ову годину користило Услове заштите природе под којима се државне парцеле у СРП „Селевењске пустаре“ могу издавати. Услови заштите природе чине саставни део уговора о закупу за парцеле у заштићеним подручјима. Ограничења условљена режимом према Уредби о заштити су у забрани интензивирања производње и промене намене, ограничавање кошења и њихово поштовање је контролисала чуварска и стручна служба. Кошење ливада је контролисано у циљу спровођења режима (кошење после завршетка цветања мочварних орхидеја и других строго заштићених и заштићених врста, остављање пруга – „шавова“) а надзирана је и испаша (број грла по хектару, кретање ван станишта заштићених врста у генеративном периоду).

Део Резервата у општини Кањижа и парцеле државног пољопривредног земљишта се такође издају кроз процедуре лицитације, али се сем наших дописа надлежнима у Општини Кањижа са информацијама о ограничењима заштите природе и обавези да се прибаве услови заштите природе није се одмакло на сарадњи, размени информација и осталих активности како је то урађено у Суботици.

9) Пројекти и програми у области управљања водама

Током 2015. нису планиране посебне активности осим чуварског надзора. Унутар Резервата нема водног земљишта а каналском мрежом у окружењу управљају водопривредна друштва из Суботице и Сенте.

IV ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

Истраживања и мониторинг се одвијају континуирано у сарадњи са Удружењем љубитеља природе „Riparia”. Реализују се заједнички пројекти, програми и активности а Управљач учествује кроз надзор на терену и праћење од стране стручне службе и кроз делимичну логистичку подршку:

- Програм “Активна заштита модровране постављањем гнездилишних дупљи у Војводини” - током године су настављене активности на евидентирању гнездећих парова модровране на подручју СРП „Селевењске пустаре”.
- Програм мониторинга птица дупљашица и других птица на подручју резервата (сове, птице певачице, грабљивице).
- Праћење стања популације водених птица
- Организована је посматрања птица у оквиру *Европског дана посматрања птица*. Манифестација се одржавала сваког првог викенда у октобру – обилазак заштићеног подручја у организованој групи, мониторинг и евидентирање уочених јединки птица. Активност су се спроводене у сарадњи са Друштвом за проучавање и заштиту птица Србије.
- Настављен је пројекат "Еколошко повољна пољопривредна пракса". Представљен је нови приступ активној заштити природе – активности на постављању стубова за грабљивице између пољопривредних парцела у циљу регулације броја глодара и постављање вештачких дупљи за птице певачице у виноградима и воћњацима у циљу регулације броја инсеката. Активности је реализована на заштићеним подручјима у околини Суботице под надзором стручне службе управљача. Реч је о пилот пројекту, који се реализује по узору на европске еколошке пројекте. Поред основног циља – заштита птица грабљивица и певачица, остале значајне активности у пројекту су едукација пољопривредника о значају органске пољопривреде, израда вештачких дупљи (кућица) и стубова за птице укључивањем локалне школске омладине. Поред конкретних активности на едукацији и промоцији, пратиће се и бројност птица стандардним методама. Резултати пројекта ће накнадно бити објављени.

Активности су се финансирале из сопствених средстава удружења.

У оквиру израде докторске дисертације Милоша Поповића на студијама биологије у Крагујевцу, наставила су се истраживања на распрострањењу врсте

Phengaris teleius. За активност постоји Решење о условима заштите природе природе Покрајинског завода за заштиту природе (Број: 03-504/2 од 21.05.2013.).

У склопу пројекта „Едукативне активности на очувању биолошке и предеоне зазноврности“ – кампови са природњачким темама – купљена је основна опрема и потрошни материјал за функционисање кампова који се одржавају у склопу рада Визиторског центра (опрема за спавање учесника кампа, опрема за јело, алати и заштитне рукавице, средства и опрема за одржавање чистоће и хигијене). Пројекат је суфинансирао Град Суботица.

До краја 2015. године, у склопу пројекта „Унапређење стања Специјалног резервата природе Селевењске пустаре“ израдиће се едукативне табле (2) на уласку у заштићено подручје и едукативне табле (10) дуж пешачке стазе, једне едукативне табле са полицама и 4 едукативна паноа. Пројекат финансира Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштите животне средине.

У ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1) Презентација заштићеног подручја

- Штампање промотивног материјала намењеног посетиоцима

Планирало се реиздање постојећих издања (екотуристичка карта) и израда нових издања. Активност није реализована због недостатка средстава.

У склопу пројекта „Унапређење стања Специјалног резервата природе Селевењске пустаре“ су штампани разни промотивни материјали (мајице, качкети и сл.) са новим логом Управљача. Пројекат је финансирао Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштите животне средине.

- Медијско представљање (израда видео и аудио материјала)

Наставила се сарадња са локалним и регионалним гласилима Ју еко ТВ, Панон РТВ, ТВ Војводина и свим заинтересованим гласилима. Израда видео и аудио материјала није било.

Активности су се реализовале из сопствених ресурса.

- Остало

У Визиторском центру „Лудаш“ је у организацији Удружења љубитеља природе „Riparia“, уз подршку управљача, већ трећи пут је одржана радионица у вези са распрострањеном и екологијом строго заштићене врсте – модроврана (*Coracias garrulus*) чија популација значајно расте на нашим заштићеним подручјима, конкретно – и на СРП „Селевењске пустаре“. Забележено је јако велико интересовање – преко 30 учесника из различитих организације и институције, који су, поред излагања радова и учешћа у дискусији, учествовали и у изради вештачких дупљи (гнезда) за ову врсту.

Дана 07.08.2015. године је постављен пано на трем Визиторског центра – тема – распрострањење врсте лептира *Phengaris teleius* на три наша заштићена подручја, између осталог и за СРП „Селевењске пустаре“. Поред паноа, постаљена је и едукативна табла са садржајем који се односи на екологију наведеног таксона. Израда паноа је реализована кроз истраживање које се одвија кроз пројекат који се бави истраживањем и заштитом угрожених лептира у Србији. Пројекат предводи Милош Поповић, а финансијски је подржан од стране Rufford Small Grant фондације.

2) Опремање центра за посетиоце

На подручју Предела изузетних одлика „Суботичка пешчара“ не постоји центар за посетиоце, већ Визиторски центар Лудаш, смештен у СРП „Лудашко језеро“ има ту намену за сва заштићена подручја у региону. Поред функције радног простора Управљача свих заштићених подручја у Суботици, има и функцију пријема посетилаца (сала за предавања, изложбени хол, рибарска кућа са двориштем), едукативну и научно–истраживачку функцију (биолошка лабораторија, библиотека у оснивању). Објекат који је сазидао 2008. године кроз Програма Суседске сарадње Мађарске и Србије, није у пуној функцији, јер није прошао процедуру техничког пријема.

Током 2015. године се планирала: завршетак процедуре техничког пријема, завршетак уређивања изложбене поставке и даљи радови на текућем одржавању. Због недостатка средстава, наведене активности се нису реализовале, осим редовног одржавања.

У оквиру пројекта „Унапређење стања и презентације Специјалног резервата природе Лудашко језеро“ Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштите животне средине суфинансира опремање комплекса Визиторског центра „Лудаш“: куповина кревета (20), опремање библиотеке полицама, столовима и столицама, израда и постављање дрвене конструкције за пчеле и дрвених кућица за птице. Покрајински пројекат.

Посетиоце (излетнике и пећароше) чуварска служба је надзирала у оквиру придржавања режима заштите. За посебне организоване групе посетилаца (планинари, љубитељи природе и сл.) по захтеву биле су организоване туре са вођењем. Недостатак уређене едукативне стазе и посетилачког информативног пункта онемогућавају бољу промоцију подручја.

3) Пројекти и програм у области туризма

Управљач на заштићеним подручјима располаже Визиторским центром „Лудаш“ са основном наменом позиционирања управљача у простору, смештања стручне и чуварске службе и развојем екотуризма у региону. Као и у случају СРП „Лудашко језеро“ и ПИО „Суботичка пешчара“, израдом и доношењем Просторног плана предела посебне намене „Суботичка језера и пустаре“, добиће се просторне смернице за уређење заштићеног подручја и у функцији валоризације и израде туристичких садржаја. Одређени локалитети заштићеног подручја су традиционална места за излете али нису уређена. Пројекат развоја одрживог туризма у заштићеним подручјима би се реализовао кроз три сегмента: израда посетилачке инфраструктуре, израда програма за различите циљне групе посетилаца и пласирање програма за основне и средње школе и факултете, посебно у делу који се односи на инкорпорирање посета заштићеним подручјима у планове наведених школских и високошколских установа.

Током 2015. године је планирано опремање интернет сале за посетиоце и сале за презентацију у Визиторском центру „Лудаш“. Планирана набавка одговарајуће опреме због недостатка средстава није реализована.

У склопу пројекта „Звук птица“ је у СРП „Селевељске пустаре“ изградњена инфраструктура за посматраче птица - birdwatching (заклони, осматрачнице, прилази) и то кроз сардању са конзорцијумом „Звук птица“ (деталји на <http://www.zvukptica.rs/>).

VI САРАДЊА

1) Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Чуварска и стручна служба је стално сарађивала са корисницима простора (локално становништво, закупци пољопривредног државног земљишта, пољопривредници).

Рад служби на овим пословима суфинасира се кроз плате од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине.

2) Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

Корисници простора Селевењских пустара или власници/корисници парцела обраћају Управљачу – стручној служби (усмено или писмено) или директно чуварској служби на терену и њихови упити се решавају на начин да им се објасни Уредбом одређен режим, да ли је жељена активност у складу или не или се упућују у процедуру добијања услова заштите природе, ако Управљач оцени да је потребно имајући у виду прописани режим. Ова комуникација са корисницима/власницима доприноси бољем разумевању и тачнијим подацима о коришћењу. Уз даље развијање базе података, планира се даља стандардизација ових послова у вођењу података о наведеним пословима. Регистровани су упити током целе године (10)

Рад стручних служби на овим пословима суфинасира се кроз плате од стране Министарства пољопривреде и заштите животне средине.

3) Сарадња са невладиним организацијама

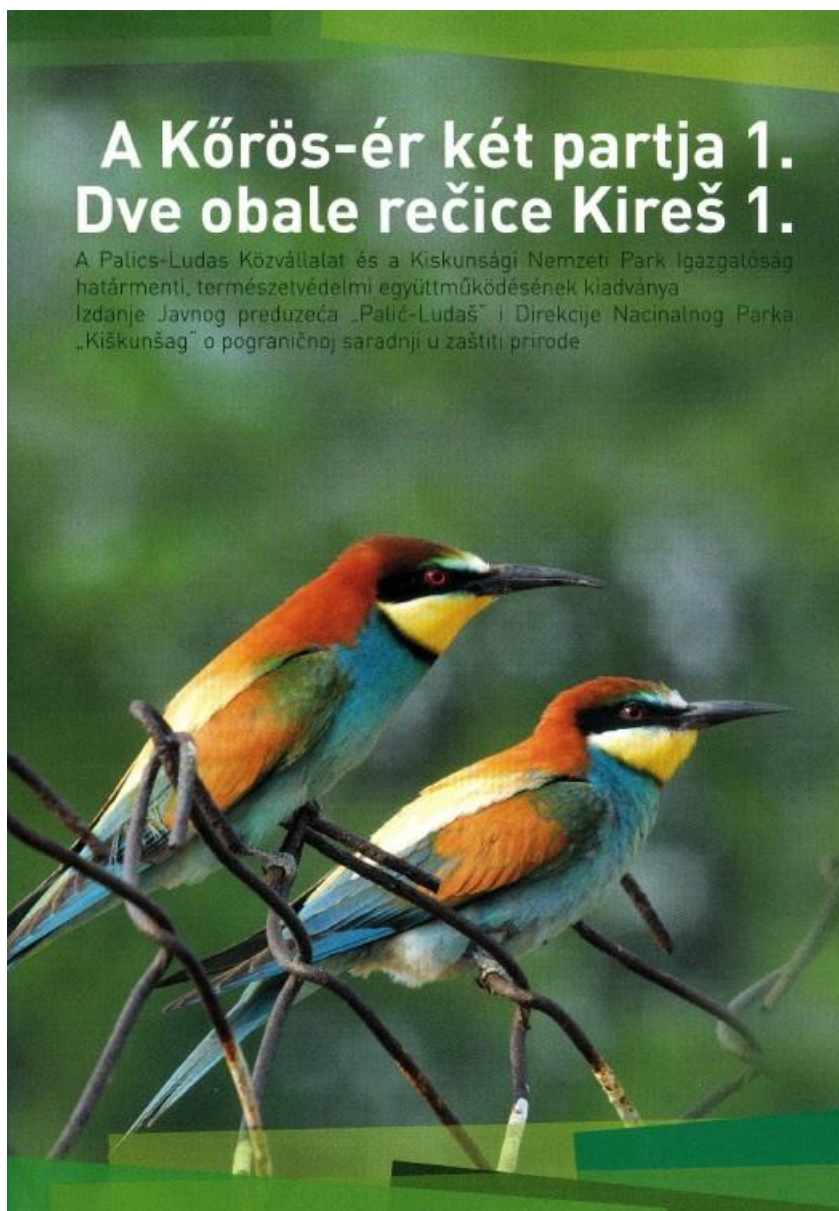
Наставила се дугогодишња сарадња са Удружењем љубитеља природе „Riparia” кроз разне програме и активности (деталји у претходним поглављима). Посебно треба истакнути подршку удружења према Управљачу у склопу јавних радова где је удружење ангажовао своје раднике (4) на активностима мере заштите природе на свим заштићеним подручјима којима управља ЈП „Палић-Лудаш“. Јавни радници су значајно допринели остваривању годишњих програма управљања заштићеним подручјима.

4) Међународна сарадња

Настављена је и значајно унапређена сарадња са Националним парком Кишкуншаг из Кечкемета (Мађарска). Почетком године је одржан састанак на ком је договорен план активности током целе године, као и динамика састанака и посета. Договорено је да се стручна служба састаје месечном динамиком и то наизменично – један састанак у Мађарској, а други – наредног месеца – у Србији, док ће чуварска служба чешће да има заједничке обиласке терена, по истом кључу – заједнички терен мађарске и наше чуварске службе прва посета (обилазак) у Националном парку „Кишкуншаг“ у Мађарској, а други на нашим заштићеним подручјима. Састанци су, поред конструктивних договора, обухватили и презентацију значајних области за обе стране – конкретно – мониторинг врста и станишта, проблеми у управљању специфичним типовима станишта, планови за даље заједничке прекограничне пројекте; униформисање активности чуварских служби (пресек обавезних активности чувара у односу на наше и мађарске прописе); заједнички рад у оквиру Natura 2000 врста (појачано праћење и евидентирање одређених таксона и станишта) и слично. Поред

наведеног, сарадња са НП „Кишкуншаг“ се огледала и у међусобним посетама приликом обележавања значајних датума за заштиту природе.

Током године радило се на припреми мађарско – српског (интерног) речника најчешћих термина у заштити природе. Речник обрађује и елементе из легислативе у вези са заштитом природе у обе државе. Речник је саставни део првог заједничког издања ЈП „Палић-Лудаš“ и Дирекције Националног Парка „Кишкуншаг“ о пограничној сарадњи у заштити природе. Штампање првог издања је финансирала Дирекција Националног Парка „Кишкуншаг“.

Слика X Почетна страна I издања

5) Сарадња са надлежним институцијама

Настављена је сарадња са Покрајинским заводом за заштиту природе, махом у односу на ревизију заштићеног подручја у смислу конкретизације просторног концепта заштите, јер надлежни Покрајински завод за заштиту природе још ради на овоме. Управљач је био активан на терену у вези са овом групом задатка – појачан је

мониторинг и праћење стања, а све у циљу успостављања функционалних еколошких коридора у Резервату.

Током целе године се одвијала сарадња са Јавним предузећем „Завод за урбанизам Војводине“ из Новог Сада на припреми концепта за Просторног плана посебне намене "Суботичке пустаре и језера". Управљач је још током прошле године обезбедио стручну сарадњу и учествовао у дефинисању границе посебне намене на територији Града Суботице у сарадњи са Заводом за урбанизам Суботице. Током године је реализовано више састанака у вези са предметним Планом, на којима је управљач активно учествовао.

Настављена је сарадња са Министарством пољопривреде и заштите животне средине – Агенцијом за заштиту животне средине – узорковање у циљу испитивања земљишта на заштићеним подручјима СРП "Лудашко језеро", СРП "Селевењске пустаре" и ПИО "Суботичка пешчара". За ову активност постоји Решење о условима заштите природе Покрајинског завода за заштиту природе (Број: 03-1283/2 од 19.07.2013.).

Представници управљача су учествовали на Седмом семинару за управљаче заштићених подручја, одржаном 12. и 13. октобра 2015. године, на Златару, где је, поред конкретних предавања, управљач искористио прилику и разменио искуства и са представницима других управљача у вези са значајним темама које се односе на успешно управљање заштићеним подручјима.

Током 2015. године је реализована инспекцијска контрола управљача у вези са СРП „Селевењске пустаре“ (евидентирање докумената предвиђених Законом о заштити природе, контрола решења о условима заштите природе и контрола рада и евиденције теренских белешки чуварске службе) од стране инспектора за заштиту животне средине у области заштите и коришћења природних добара и ресурса (Република Србија, Аутономна Покрајина Војводина, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Подручна јединица Суботица). Записнички је констатовано да управљач поседује сву потребну документацију.

Настављена је добра сарадња са Градом Суботица – учешће у разним активностима које се односе на кориснике простора, конкретно у СРП „Селевењске пустаре“ (давање разних мишљења, сагласности и сл.), као и са јавним предузећима којима је Град оснивач.

6) Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима

И у 2015. године се одвијало стално медијско приказивање (дневне новине, часописи, магацини, радио, телевизија) напора, резултата и успеха на очувању и унапређењу стања комплетног заштићеног подручја, његовог коришћења, као и проблема и тешкоћа који прате заштиту. Везано за СРП „Селевењске пустаре“ најпопуларније теме су биле присуство мигранта, ревитализација шумо-степских станишта.

VII ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

1. Противпожарна заштита

Током године није регистрован ниједан пожар на предметном заштићеном подручју. Током осетљивих периода (рано пролеће, касна јесен, дани око Првог маја) чуварска служба врши појачан надзор.

2. Обележавање важних датума за заштиту животне средине

Током 2015. године је планирано обележавање два значајна датума за Предео изузетних одлика „Суботичка пешчара“:

- 11. април – *Дан заштите природе*
- 22. април – *Дан планете Земље*

У оквиру обележавања Дана заштите природе (11. април), одржана су предавања у вези са заштићеним подручјима у региону Суботице у Визиторском центру „Лудаш“. Гости су били ученици локалних основних школа, при чему су им подељени лифлети у вези са хранилиштем за птице грабљивице.

3. Извори финансирања

Јавно предузеће „Палић-Лудаш“ је управљач на пет заштићених подручја у региону Суботице, а једно од њих је и ПИО „Суботичка пешчара“.

Делатност Сектора заштите природе – организованог у стручну и чуварску службу управљача се суфинансира из следећих извора:

- Буџет Републике Србије – Министарство пољопривреде и заштите животне средине
- Аутономна Покрајина Војводина – Покрајински Секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине
- Буџет јединице локалне самоуправе – Град Суботица
- Сопствени приходи

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2015. ГОДИНУ – Табела прихода за заштићено подручје СРП "Селевењске пустаре"

Ред.број	Извори прихода	Планирано Износ у динарима	Уговорено Износ у динарима	Реализовано Износ у динарима
1.	Средства Буџета Републике Србије	1.000.000,00	700.000,00	700.000,00
	1.1. Министарство пољопривреде и заштите животне средине	1.000.000,00	700.000,00	700.000,00
	1.2. Министарство пољопривреде и заштите животне средине, Управа за шуме	0,00	0,00	0,00
	1.3. Остала средства Републике Србије	0,00	0,00	0,00
2.	Сопствени приходи	450.000,00	409.689,00	409.689,00
	2.1. Приходи од обављања делатности	0,00	0,00	0,00
	2.2. Приходи од накнада за коришћење заштићеног подручја	0,00	0,00	0,00
	2.3. Остали сопствени приходи	450.000,00	409.689,00	409.689,00
3.	Средства буџета јединице локалне самоуправе	750.000,00	750.000,00	750.000,00
	3.1. Град Суботица	750.000,00	750.000,00	750.000,00
4.	Остала средства	3.260.000,00	900.000,00	900.000,00
	4.1. АП Војводина	3.260.000,00	900.000,00	900.000,00
	4.2. Конкурси	0,00	0,00	0,00
	Укупно приходи	5.460.000,00	2.759.689,00	2.759.689,00

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА 2015. ГОДИНУ – Табела расхода за заштићено подручје СРП "Селевењске пустаре"

	Врста расхода	Извори и износи средстава (у динарима)						Процењена реализација (15.11.2015.)	Реализација (15.12.2015.)
		Буџет РС	Сопствени приходи	Буџет јединице локалне самоуправе	Приходи од донација, поклона и помоћи	Остала средства	Планирано Укупно		
А.	А.0 Чување, одржавање и презентација заштићеног подручја								
	А.1. Чуварска служба	1.000.000,00	0,00	650.000,00	0,00	360.000,00	2.010.000,00	1.314.781,24	1.448.370,73
	А.1.1. Бруто зараде чувара	1.000.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	526.181,24	609.770,73
	А.1.2. Остали трошкови чуварске службе (гориво, регистрације аута, дневнице, службена одећа и обућа, инструменти и опрема)	0,00	0,00	200.000,00	0,00	310.000,00	510.000,00	293.000,00	343.000,00
	А.1.3. Набавке средстава рада (чамац, возило, мотор и др)	0,00	0,00	450.000,00	0,00	50.000,00	500.000,00	495.600,00	495.600,00
	А.2. Одржавање заштићеног подручја	0,00	300.000,00	100.000,00	0,00	180.000,00	580.000,00	468.406,11	471.269,27
	А.2.1. Бруто зараде осталог особља запосленог код управљача на пословима управљања заштићеним подручјем и материјални трошкови њиховог рада (израда управљачких докумената, програма, пројеката, сарадња са локалним становништвом, институцијама и др.)	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00	200.000,00	87.366,11	90.229,27

	А.2.2.Обележавање заштићеног подручја	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	381.040,00	381.040,00
	А.2.3.Управљање отпадом	0,00	0,00	0,00	0,00	180.000,00	180.000,00	0,00	0,00
	А.2.4.Одржавање постојећег мобилијара	0,00	150.000,00	0,00	0,00	0,00	150.000,00	0,00	0,00
	А.3. Презентација заштићеног подручја	0,00	150.000,00	0,00	0,00	450.000,00	600.000,00	714.699,00	714.699,00
	А.3.1. Штампане промотивног материјала					100.000,00	100.000,00	246.149,00	246.149,00
	А.3.2. Медијско представљање (израда видео и аудио материјала)	0,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00
	А.3.3. Заснивање и успостављање базе података (ГИС и др.)	0,00	0,00	0,00	0,00	300.000,00	300.000,00	0,00	0,00
	А.3.4. Материјални трошкови у вези развоја научних, образовних и културних функција заштићеног подручја	0,00	100.000,00	0,00	0,00	50.000,00	150.000,00	468.550,00	468.550,00
	Укупно А.0	1.000.000,00	450.000,00	750.000,00	0,00	990.000,00	3.190.000,00	2.497.886,35	2.634.339,00
Б.	Б.0. Управљање посетиоцима								
	Б.1. Изградња улазних станица	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Б.2. Изградња центара за посетиоце и едукативних центара	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Б.3. Опремање центара за посетиоце и едукативних центара	0,00	0,00	0,00	0,00	700.000,00	700.000,00	100.000,00	100.000,00
	Б.4. Штампане материјала намењеног посетиоцима	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Укупно Б.0	0,00	0,00	0,00	0,00	700.000,00	700.000,00	100.000,00	100.000,00
В.	В.0. Регулисање имовинско правних односа								
	В.1. Надокнада за ускраћивање права	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	коришћења								
	В.2. Накнада за нанету штету	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
	Укупно В.0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Г.	Г. 0. Праћење и унапређење стања заштићених подручја								
	Г.1. Мониторинг	0,00	0,00	0,00	0,00	220.000,00	220.000,00	0,00	0,00
	Г.2. Реинтродукција и реколонизација	0,00	0,00	0,00	0,00	200.000,00	200.000,00	0,00	0,00
	Г.3. Рекултивација	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	50.000,00	0,00	0,00
	Г.4. Ревитализација и мере активне заштите природе	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	50.000,00	25.350,00	25.350,00
	Укупно Г.0	0,00	0,00	0,00	0,00	470.000,00	520.000,00	25.350,00	25.350,00
Д.	Д.0. Уређење простора и одрживо коришћење природних ресурса								
	Д.1. Материјални трошкови управљача на изради просторних планова	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.2. Пројекти и радови на уређењу простора (израда и постављање мобилијара и др.)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.3. Пројекти и програми у области шумарства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.4. Пројекти и програми у области ловства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.5. Пројекти и програми у области рибарства	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.6. Пројекти и програми у области туризма	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Д.7. Пројекти и програми у области пољопривреде	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00
	Укупно Д.0	0,00	0,00	0,00	0,00	1.000.000,00	1.000.000,00	0,00	0,00
Е.	Е.0. Остали некатегорисани послови								

Е.1. Противпожарна заштита (набавка опреме, средстава и др. за потребе противпожарне заштите)	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00
Е.2. Други послови	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Укупно Е.0	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00
Укупно	1.000.000,00	450.000,00	750.000,00	0,00	3.260.000,00	5.460.000,00	2.623.236,35	2.759.689,00

Као накнада за коришћење заштићеног подручја СРП „Селевењске пустаре“ није се остварило приход у 2015. години.

Дана 15.11.2015. године, у односу на комплетан програм управљања СРП „Селевењске пустаре“ реализовано је 95,05 % планираних активности.